

estichten

DOESBURG

Meerjarenvisie voor
de periode 2024-2027

Op de omslag het beeld van luitenant-kolonel jonkheer Willem de Vaynes van Brakell (1763-1843), de Commandant der Stad en Vesting Doesburg. Het staat in het later naar hem vernoemde Van Brakellhofje in Doesburg, monumentaal erfgoed in eigendom van de Gestichten. Van Brakell – die Doesburg behoedde voor plundering door de Fransen op 23 november 1813 – woonde er tot aan zijn dood in 1843.
De maker van het beeld is de Doesburgse kunstenaar Pieter Snijders.

Meerjarenvisie voor de periode 2024-2027

INHOUD

Inleiding	4
Missie en visie	5
Duurzaam en betrokken	6
Historisch Erfgoed en Sociale Verhuur	6
Landerijen	8
Gasthuiskerk/Podium Doesburg	10
Subsidies	12
Financieel beleid	13
Transparantie en bestuur	15

INLEIDING

De Gestichten Doesburg is een vermogensfonds met maatschappelijke doelstellingen. Hoewel eeuwenoud – de historie gaat terug tot de late Middeleeuwen – is de invloed van de Gestichten nu actueler dan ooit.

De missie van de Gestichten is het bevorderen van het algemeen maatschappelijk welzijn in Doesburg. In de statuten van de Gestichten staat het werkgebied omschreven als het gebied van de gemeente Doesburg in 2022 en alle gronden die in het bezit zijn van de stichting. Mocht de gemeente Doesburg in de toekomst opgaan in een groter bestuurlijk geheel, houdt de Gestichten vast aan dit werkgebied.

De visie van de Gestichten is de manier waarop dit fonds elk jaar de opbrengsten uit haar in de loop der eeuwen opgebouwde vermogen inzet, om deze missie te realiseren.

De opbrengsten betreffen het rendement op het financiële vermogen van de Gestichten zoals geld en beleggingen, en de huur- en pachtopbrengsten, voortkomend uit het bezit van (cultuurhistorische) panden en landerijen.

Het gebruik van de panden staat ook ten dienste van de missie van de Gestichten. Bovendien stimuleert de Gestichten een maatschappelijk verantwoord gebruik en beheer van haar landerijen.

In deze Meerjarenvisie licht het bestuur van de Gestichten haar ambities voor de periode 2024-2027 toe. Het beschrijft de aanpak om, door effectief gebruik van de middelen van de Gestichten, ook in de komende jaren de woon- en leefomgeving in Doesburg te verbeteren.

Dit doet de Gestichten door het onderhouden van historisch erfgoed, sociale verhuur van panden, en het stimuleren van duurzame landbouw en natuurbeheer op haar verpachte landerijen. Ook verstrekt de Gestichten subsidies om bij te dragen aan armoedebestrijding en het stimuleren van cultuur en sociale cohesie. Hierbij zet het de Gasthuiskerk in Doesburg in als cultuurpodium (Podium Doesburg), en als locatie waarvan mensen en organisaties in Doesburg gebruik kunnen maken.

Sociale betrokkenheid en zorg voor milieu en klimaat (duurzaamheid) is belangrijk voor de missie van de Gestichten. Daar gaat deze Meerjarenvisie nader op in. Het structureel realiseren van maatschappelijke meerwaarde is alleen mogelijk bij een solide en transparant financieel en bestuurlijk beleid. Ook hierover biedt deze Meerjarenvisie voor de periode 2024-2027 van de Gestichten nadere informatie.

missie en visie

Gestichten heeft een eeuwenoude historie. Het is ontstaan uit vijf oude stichtingen ('gestichten') waarvan de oudste dateert uit het jaar 1337. Dit zijn het Gasthuis, het Weduwehuis, de Valeweerd, het Weeshuis en de Broekhuizer Fundatie.

Hoewel de officiële naam 'Stichting de Gestichten van Weldadigheid te Doesburg' is, gebruikt het bestuur sinds oktober 2017 de werknaam 'Gestichten'. Onveranderd is de maatschappelijke missie. Eeuwenlang was de zorg voor 'armen en behoeftigen' de belangrijkste doelstelling. Sinds de invoering van de Algemene Bijstandswet in 1965 houdt de Gestichten zich vooral bezig met de bevordering van het algemeen maatschappelijk welzijn in haar werkgebied Doesburg.

De missie van de Gestichten – het bevorderen van het algemeen maatschappelijk welzijn in Doesburg – is terug te voeren op haar statutaire doelstellingen. Deze staan op de website van de Gestichten en gaan onder meer over:

- Het behouden en beheren van historisch erfgoed;
- Het subsidiëren van initiatieven voor algemeen welzijn en cultuur;
- Sociale verhuur aan ouderen, jongeren en statushouders;
- Het bevorderen van duurzame landbouw en natuurbeheer op de landerijen die de Gestichten bezit.

Gestichten is een vermogensfonds. Instandhouding van dit vermogen is voorwaarde om de maatschappelijke missie – bevorderen van het algemeen maatschappelijk welzijn in Doesburg – blijvend te realiseren.

De Gestichten heeft een visie op hoe haar vermogen in te zetten om haar missie te realiseren. Dit doet de Gestichten op diverse terreinen: historisch erfgoed waaronder de woningen, landerijen, Gasthuiskerk/Podium Doesburg en subsidies. Deze worden verderop in deze Meerjarenvise specifiek toegelicht.

Bij het inzetten van de middelen van de Gestichten, is de onafhankelijke positie van de stichting relevant. Als particulier vermogensfonds kan de Gestichten werken op een manier die het lokale bedrijfsleven, noch de gemeente Doesburg gegeven is. Dit heeft voordelen. Zo beschikt de Gestichten over relatief vrij beschikbaar geld en kan het flexibel reageren op maatschappelijke vraagstukken.

Ook is er de mogelijkheid om op eigen wijze invulling te geven aan bestaande en nieuwe projecten. Zo kan de Gestichten maatschappelijk relevante projecten oppakken die door anderen niet kunnen worden gerealiseerd. Uiteraard moeten die projecten dan wel vallen binnen de missie van de Gestichten zelf.

DUURZAAM EN BETROKKEN

Sociale betrokkenheid en zorg voor milieu en klimaat lopen als een rode draad door alle werkerreinen van de Gestichten en zijn de hoeksteen van haar maatschappelijke meerwaarde.

Waar dit historisch gezien vooral zorg betrof voor ‘armen en behoeftigen’, zijn hieraan in de afgelopen decennia nadrukkelijk de dimensies milieu en klimaat toegevoegd. Tegenwoordig is ESG de meetlat waarlangs we onze missie leggen. ESG staat voor ‘environmental’ (milieu), ‘social’ (maatschappij) en ‘governance’ (bestuur).

Als vermogensfonds met een maatschappelijke doelstelling is de Gestichten in haar verschillende portefeuilles – historisch erfgoed waaronder de woningen, het stimuleren van duurzame landbouw en natuurbeheer, het verstrekken van subsidies voor sociale en culturele cohesie, en het inzetten van de Gasthuiskerk in Doesburg als sociaal en cultureel podium – gemotiveerd om blijvend in te spelen op wensen die de samenleving in Doesburg ten goede komen.

Daarvoor is goed en transparant bestuur nodig, en het sturen op duurzaamheidscriteria zoals beheer van onze landbouwgronden met oog voor natuur en biodiversiteit, onderhoud en energiezuinigheid van ons woningbestand, en de duurzaamheid van onze beleggingsportefeuille. De beleggingen van de Gestichten voldoen aan de ESG-criteria die de investeringen beoordeelt op duurzame en ethische maatstaven.

HISTORISCH erfgoed en sociale verhuur

Deze portefeuille betreft twee statutaire doelstellingen die ten grondslag liggen aan de missie van de stichting. Naast het in stand houden van de meestal historische gebouwen die de Gestichten bezit in de oude binnenstad, stelt de Gestichten deze gebouwen beschikbaar voor sociale verhuur of voor culturele en maatschappelijke activiteiten. Zo blijft cultureel erfgoed behouden en blijft de relatie die deze gebouwen hebben tot de oude binnenstad van Doesburg voortbestaan.

De Gestichten zorgt voor goed onderhoud van haar historische erfgoed en laat deze gebouwen waar mogelijk verduurzamen om deze energiezuiniger te maken. Via sociale verhuur bieden de historische panden die als woonruimte worden verhuurd, onderdak aan Doesburgers met een laag besteedbaar inkomen en enkele statushouders.

Het Gasthuishofje is – net als de Gasthuiskerk – een rijksmonument. Dat geldt ook voor het witgepleisterde hoofdgebouw en voor de nabijgelegen vier Provenierswoningen aan de Gasthuisstraat die ook tot het vastgoed van de Gestichten behoren. Deze behoren tot het historisch erfgoed van Doesburg.

Aan de Veerpoortstraat ligt het Van Brakellhofje, dat uit zeven woningen bestaat en deels rijksmonument is. Dat geldt ook voor de woningen aan de Paardenmarkt, maar niet voor het woongebouw De Buitenhof. Dit is een nieuwbouwproject van de Gestichten dat sinds 2017 in de verhuur is.

Alle panden, met uitzondering van De Buitenhof, worden jaarlijks (Gasthuiskerk) of tweejaarlijks (de woningen) geïnspecteerd door de Monumentenwacht. Onderhoud besteedt de Gestichten zoveel mogelijk uit aan Doesburgse bedrijven. Bij specifiek onderhoud aan historische onderdelen, kijkt indien nodig een restauratiedeskundige mee. Deze verzorgt ook het onderhoud aan de Gasthuiskerk en -toren en het Gasthuishofje, waarvoor een meerjarenplanning en rijkssubsidie (SIM-plan) beschikbaar is.

Alle gebouwen zijn in redelijke staat van onderhoud, waarbij moet worden opgemerkt dat ze goed bewoonbaar zijn maar dat er bij de oudere woningen sprake is van noodzaak tot verduurzaming. Bij de komst van nieuwe huurders worden de mogelijkheden voor verduurzaming en energiebesparingen geïnventariseerd. Het streven is energielabel A, en daarmee wordt in de begroting extra rekening gehouden. Voor het plaatsen van zonnepanelen bestaan beperkingen binnen het beschermd stadsgezicht. Een en ander is onder andere afhankelijk van de zichtbaarheid vanaf de openbare ruimte.

De Gestichten heeft de ambitie om – als de gelegenheid zich voordoet – meer gebouwd erfgoed aan te kopen. Als alternatieve belegging, ter bescherming van historisch erfgoed, of als uitbreiding van het aantal sociale huurwoningen. Al geruime tijd is de Gestichten van plan om een historisch pand aan te kopen en dit geschikt te maken voor de sociale verhuur aan jongeren en eventueel ouderen in Doesburg. Dat is tot op heden nog niet gebeurd, maar deze ambitie blijft ook de komende jaren nadrukkelijk aanwezig. Voor het toekomstige beheer van het aan te kopen pand zal de Gestichten samenwerken met woningbouwvereniging Woonservice IJsselland.

Ambities 2024-2027

- *Aankoop historisch pand en dit geschikt maken voor sociale verhuur aan jongeren, eventueel aangevuld met ouderen of statushouders.*
- *Verdere verduurzaming van panden, waar mogelijk tot energielabel A.*

LANDERIJEN

De Gestichten is eigenaar van 364 hectare agrarische grond – dat zijn circa 520 voetbalvelden – en 26 hectare overige grond zoals natuurgebied en (water-)wegen. De landbouwgrond verpacht de Gestichten aan 36 pachters die grondstukken beheren, in grootte variërend van 0,6 tot 47 hectare. De landerijen zijn waardevaste beleggingen die voor de Gestichten pachtopbrengsten genereren. Ook heeft de Gestichten als statutaire doelstelling dat het pachters stimuleert tot duurzaam ondernemen met minimale milieubelasting en het bevorderen van biodiversiteit op het land en in de bodem.

Dit stimuleren van ‘natuurinclusieve landbouw’ – waarbij de bedrijfsvoering en het beheren, beschermen en bevorderen van de natuur hand in hand gaan – is sinds 2017 een expliciete doelstelling van de Gestichten. Inmiddels hebben twee pachters een biologisch landbouwbedrijf. Het realiseren van de ambitie van zoveel mogelijk duurzame landbouw op haar landerijen, wordt echter bemoeilijkt door de pachtconstructie.

Bijna 88% van de agrarische grond van de Gestichten is reguliere pacht. Ruim 7% is erfpacht die voor langjarige periodes van 25 jaar is afgesloten, en bijna 5% is liberale pacht die voor maximaal zes jaar geldt. De reguliere pacht biedt de pachter de meeste zekerheid, terwijl de verpachter minder mogelijkheden heeft om aan de pacht voorwaarden te verbinden, zoals verduurzaming van de agrarische processen, en dit te belonen via een korting op de pacht prijs.

Het hoge percentage reguliere pacht maakt de pachtopbrengst zeer gevoelig voor de jaarlijks fluctuerende regionorm die de overheid vaststelt in het pacht prijzenbesluit. Dit drukt ook de waarde van de grond, die voor de verpachter beter rendeert als het erfpacht of liberale pacht is. Verschuiving naar meer liberale pachtcontracten zal bijdragen aan een hogere pachtopbrengst. Voor de komende jaren budgetteert de Gestichten een jaarlijkse pachtopbrengst van €250.000 waarvan 10% wordt gereserveerd om pachters bij te staan bij de verduurzaming van hun bedrijfsvoering.

De Gestichten streven dus naar minder reguliere pacht en vooral meer liberale pachtcontracten. Omwille van het rendement, maar ook om boeren te steunen bij de overgang op een meer natuurinclusieve bedrijfsvoering, waarbij bijvoorbeeld monotone raaigrasvelden zijn vervangen door kruidenrijk grasland, en er meer hagen en houtsingels op de landerijen zijn.

De meeste pachters van de Gestichten doen aan biodiversiteitsverbetering. In de komende jaren laat de Gestichten per cluster land de biodiversiteit bepalen, om te bekijken welke maatregelen het meest effectief zijn. Daarnaast

bekijkt de Gestichten of een gebiedsproces mogelijk is, in samenwerking met omliggende landgoederen. Ook voert de extern ingehuurd rentmeester namens de Gestichten gesprekken met pachters om hen te stimuleren om natuurinclusiever te werken.

Vrijvallende grond wordt per definitie in een liberale pachtconstructie opnieuw verpacht, maar vrijval komt nog weinig voor omdat reguliere pacht van ouder op kind kan worden doorgegeven. Circa een derde van de 36 pachters is op dit moment ouder dan 65 jaar, en de vergrijzing van het pachtersbestand neemt de komende jaren naar verwachting toe tot bijna de helft van de pachters. Hoe het met de bedrijfsopvolging zit, is niet bekend. De rentmeester onderhoudt het contact hierover met de pachters en met de Gestichten.

Van origine is het bezit aan kavels vrij versnipperd en zijn er vrij veel pachters die kleine kavels beheren. Zo vertegenwoordigt de helft van de 36 pachters slechts 14% van de pachtopbrengst. Deze versnippering met kavels in Zelhem en Wageningen die vrij ver van Doesburg afliggen, en het grote aantal kleinere pachters, blijkt in de praktijk belemmerend voor het contact met de rentmeester en het realiseren van de ambities van de Gestichten.

Daarom is een vermindering van het aantal pachters, vergroting van het gemiddelde gepachte perceel en concentratie van meer aaneengesloten landbezit in en rondom Doesburg een beleidsvoornemen van de Gestichten.

Concentratie van grondbezit rondom Doesburg was ook in de vorige Meerjarenvisie al een ambitie. In de periode 2017-2022 heeft de Gestichten 12 hectare landbouwgrond bij Wageningen/Opheusden verkocht en 10,3 hectare landbouwgrond aangekocht in de omgeving van Achter-Drempt. Dit is het grootste grondcluster met 119 hectare rivierklei, gevolgd door de uiterwaarden van de IJssel langs het natuurgebied de Lamme IJssel. Dit cluster vertegenwoordigt 108 hectare grondbezit van de Gestichten. De kleinere clusters zijn de zandgronden bij Zelhem (circa 61 hectare), het komgebied bij Angerlo/Giesbeek (54 hectare) en 30 hectare grond in de uiterwaarden van de Rijn bij Wageningen/Opheusden.

De Gestichten zullen actief blijven zoeken naar mogelijkheden om haar bezit aan landbouwgrond uit te breiden. Landbouwgrond is waardevast en de vraag ernaar blijft groot vanwege de verwachte eindigheid van de uitzonderingspositie voor Nederlandse boeren die nu nog meer mest op hun land mogen uitrijden dan de EU-norm (derogatie). Ook zullen meer boeren extensiveren waardoor meer behoefte is aan landbouwgrond.

Dit zal de prijs voor eventueel aan te kopen landbouwgrond opdrijven, hoewel de prijsdynamiek in de regio waarin de Gestichten actief is, veel lager is

dan gemiddeld in Nederland. Het is de ambitie van de Gestichten om in de komende jaren landbouwgrond bij te kopen, waarbij de stijgende grondprijs is verdisconteerd in de verwachting de hiervoor €70.000 tot €80.000 per hectare moet worden betaald.

Ambities 2024-2027

- *Minder reguliere pachtcontracten en vooral meer liberale pacht of erfpacht.*
- *Concentratie van het grondbezit in Doesburg en omstreken.*
- *Minder pachters met gemiddeld grotere percelen.*
- *Minder versnippering van grondbezit; meer aaneengesloten percelen.*
- *Actief op zoek blijven naar mogelijkheden om het bezit aan landbouwgrond uit te breiden.*
- *Meer natuurinclusieve landbouw door pachters. De Gestichten budgetteert 10% van de jaarlijkse pachtopbrengst op pachters bij te staan in verduurzaming van hun bedrijfsvoering.*
- *Verder samenwerken met andere landeigenaren en betrokken partijen om gebiedsgericht natuurbeheer te stimuleren.*

gasthuiskerk/podium DOESBURG

Als cultureel erfgoed, nauw verbonden aan Doesburg, vervult het in stand houden en ontwikkelen van de Gasthuiskerk als podium voor sociale en culturele activiteiten drie statutaire doelstellingen van de Gestichten. Daarmee is het beheer en het gebruik van dit rijksmonument volledig in lijn met de missie van de Gestichten, het bevorderen van het algemeen maatschappelijk welzijn in Doesburg.

Het plan, zoals aangegeven in de vorige Meerjarenvisie (2018-2022), om de exploitatie van de Gasthuiskerk te verzelfstandigen in een aparte stichting, is niet uitgevoerd. Idee was dat de Gasthuiskerk hierdoor beter in staat was om zelf aan fondsenwerving te doen, zodat de Gestichten minder hoeven te besteden aan de financiering van de tekorten die in die jaren behoorlijk opliepen. Hiervoor in de plaats zou een bescheidener subsidiëring komen, zodat er bij de Gestichten meer budget resteert voor andere activiteiten om haar maatschappelijke missie te dienen.

Hoewel niet in een aparte stichting ondergebracht, is er beleid gevoerd om het tij te keren bij de verlieslatende activiteiten in de Gasthuiskerk. Als cultureel podium is deze niet meer weg te denken uit Doesburg en omgeving. Om die positie te versterken veranderde in 2021 de naam in 'Podium Doesburg' en is de programmering verbreed en gepopulariseerd om een veel grotere doelgroep aan te spreken.

Podium Doesburg geeft nu ruimte aan alle muziekgenres, theater voor jong en oud, lezingen en nog veel meer. Ook is het mogelijk gemaakt voor lokale verenigingen om via maatschappelijk-sociale verhuur tegen een schappelijke prijs gebruik te maken van de faciliteiten van de Gasthuiskerk. Hierdoor zijn bijvoorbeeld de fotoclub, de bridgeclub en een Doesburgs koor vaste huurders geworden. Bovendien maken lokale bedrijven, maatschappelijke organisaties en de gemeente regelmatig gebruik van de Gasthuiskerk die dan dienst doet als vergaderlocatie, stemlokaal of locatie voor bruiloften en uitvaarten.

Deze koers van verbreding van de programmering van Podium Doesburg, en het via sociale verhuur laagdrempelig onderdak bieden aan tal van clubs en verenigingen, houdt de Gestichten de komende jaren vast. Een goede balans tussen culturele activiteiten en sociale verhuur is belangrijk. Een breed programma voor Podium Doesburg is belangrijk voor de herkenbaarheid, aantrekkelijkheid en daarmee ook de financiële exploitatie. Anderzijds is de verhuur van de faciliteiten van de Gasthuiskerk niet alleen relevant voor lokale verenigingen en aldus dienstbaar aan de missie van de Gestichten, het is ook belangrijk voor de inkomsten.

De balans tussen cultuur en verhuur heeft geresulteerd in stabilisering van het exploitatietekort van Gasthuiskerk/Podium Doesburg, dat uitkomt op circa €100.000 per jaar. Uitgezonderd direct toewijsbare kosten als energie en specifieke aankopen, blijven algemene onderhoudskosten van de Gasthuiskerk als historisch erfgoed buiten de exploitatiebegroting van Gasthuiskerk/Podium Doesburg.

De Gestichten blijft werken aan naamsbekendheid van de Gasthuiskerk en Podium Doesburg en aan verbreding van het programma-aanbod. Door verbeterde kwaliteit van de faciliteiten – zoals de audio- en videovoorzieningen, de akoestiek maar ook de horecamiddelen – voortdurende kostenbeheersing, verdere beschikbaarheid van de Gasthuiskerk voor verenigingen en een aansprekend programma van Podium Doesburg met culturele en sociale activiteiten voor alle leeftijden en smaken.

Ambities 2024-2027

- *Goede balans tussen aantrekkelijke programmering en verhuur van faciliteiten versus exploitatiekosten.*
- *Verdere verbreding van het aanbod om een zo groot mogelijk publiek aan te trekken.*

SUBSIDIES

In het verlengde van haar missie, richt de Gestichten zich bij het verstrekken van subsidies, donaties of andere financiële bijdragen, primair op het sociale domein. Speerpunten voor het verlenen van subsidie zijn de bestrijding van armoede, laaggeletterdheid en eenzaamheid. Ook initiatieven die de gezondheid bevorderen, en sport en cultuur komen in aanmerking voor ondersteuning vanuit de Gestichten.

In de afgelopen vijf jaar is het subsidiebeleid geïntensiveerd. De aandacht is verlegd van subsidies voor puur culturele initiatieven waarbij slechts een deel van de Doesburgse bevolking baat heeft, naar het ondersteunen van brede initiatieven die ten goede komen aan alle Doesburgers.

De Gasthuiskerk en Podium Doesburg zijn de afgelopen jaren veel breder geworden in het aanbod van culturele en maatschappelijke activiteiten. Dit spreekt een veel grotere doelgroep aan en voorziet in sociale cohesie. Vandaar dat de Gestichten een bijdrage levert om het exploitatietekort te dekken.

Ook op andere vlakken ondersteunt de Gestichten via subsidies en financiële bijdragen brede initiatieven in Doesburg. Dit is heel divers, variërend van het steunen van de aanleg van padelbanen voor de tennisclub tot het financieel bijdragen aan de aanschaf van machines en gereedschap voor Houtdoe, een houtwerkplaats en ontmoetingsplek voor ouderen in Doesburg.

Op de website van de Gestichten staat een volledig overzicht van de initiatieven die de stichting subsidieert. Waar de Gestichten voorheen altijd reactief waren in het verstrekken van financiële steun, zoekt de stichting nu actief naar sociale en culturele initiatieven die in aanmerking komen voor subsidie. Sociale initiatieven zijn belangrijk, want Doesburg kent helaas een bovengemiddeld aantal kinderen dat opgroeit in armoede. Daarom voorziet de Gestichten in structurele financiële ondersteuning van de Voedselbank, de stichting Urgente Noden, de stichting Leergeld. Ook initiatieven als bridgecursussen tegen eenzaamheid en een schoolfruitprogramma voor de jeugd ontvangen een subsidie.

Ook is de laaggeletterdheid in Doesburg verhoudingsgewijs hoog. Eind 2023 was 10% van de inwoners tussen 16 en 65 jaar laaggeletterd. Dat is hoger dan het percentage laaggeletterden in Gelderland. Als er geen effectieve maatregelen worden genomen, dan ziet de toekomst voor veel jongeren er somber uit. Daarom subsidiëren De Gestichten projecten op het gebied van lezen en schrijven in samenwerking met de bibliotheek en de moskee.

Deze verbreding en intensivering van de subsidieverstrekking is een ambitie uit de vorige Meerjarenvisie die is gerealiseerd. De bekendheid van de Gestichten als subsidieverstrekker is vergroot en het aantal en de diversiteit van de aanvragers is fors toegenomen. Dat geldt ook voor de omvang van de subsidieverlening die de afgelopen jaren sterk is gegroeid van €20.000 per jaar naar €200.000 per jaar.

Het jaarlijkse subsidiebudget stelt de Gestichten vast op maximaal €200.000 onder voorbehoud dat de begroting dit toelaat. Gestichten is in staat om de ontwikkelingen en noden van de huidige tijd te peilen. Het is onafhankelijk en blijft actief op zoek naar initiatieven die geen beroep kunnen doen op bestaande voorzieningen, maar wel steun kunnen gebruiken. Als deze bijdragen aan de maatschappelijke missie van de Gestichten, komen zij in aanmerking voor financiële ondersteuning.

Uitgangspunt voor de komende jaren, is 50% van het budget voor sociaal-maatschappelijke projecten, 30% voor culturele projecten en 20% voor overige projecten die wel in lijn moeten zijn met de missie van de Gestichten. Ook in de komende jaren zijn de speerpunten in het subsidiebeleid de verdere bestrijding van armoede, laaggeletterdheid en eenzaamheid.

Ambities 2024-2027

- *Nadruk subsidieverstrekking op sociaal-maatschappelijke initiatieven ter bestrijding van noden als armoede, laaggeletterdheid en eenzaamheid.*
- *Profilering van de Gestichten als subsidieverlener om het jaarlijkse budget van €200.000 zo effectief mogelijk te besteden in lijn met de maatschappelijke missie van de Gestichten.*

financieel beleid

Het geld dat de Gestichten besteedt aan het vervullen van haar maatschappelijke missie, komt voort uit de opbrengsten van haar in de loop van eeuwen opgebouwde vermogen. Gestichten is een vermogensfonds en geen fondsenwervende instelling, maar staat het wel open voor schenkingen en legaten. Daarvoor is een ANBI-status van belang en die zal de Gestichten aanvragen.

De inkomsten van de Gestichten bestaan hoofdzakelijk uit dividenden op aandelen, en rente op vermogen zoals banktegoeden en obligaties. Daarnaast ontvangt de Gestichten pachtinkomsten voor haar agrarische grond en huurinkomsten uit de verhuur van haar woningbezit. Het niveau van de inkomsten verschilt van jaar tot jaar, vooral onder invloed van sterk wisselende koersresultaten uit de beleggingsportefeuille. Ook schommelingen in de

pachtprijzen – de grote meerderheid van de landbouwgrond is reguliere pacht waarvan de door de overheid vastgestelde prijs elk jaar verandert – draagt bij aan deze verschillen in jaarlijkse inkomsten.

De uitgaven van de Gestichten betreffen activiteiten om invulling te geven aan haar statutaire doelstellingen en daarmee aan haar missie: het bevorderen van het algemeen maatschappelijk welzijn in Doesburg. Daarnaast zijn er vaste bureaunkosten en kosten voor het inhuren van externe capaciteit zoals de rentmeester en onderhoudsbedrijven voor het vastgoed. Ook het niveau van de uitgaven verschilt van jaar tot jaar. Het streven is om maximaal 25% van de inkomsten aan bureau- en externe kosten te besteden.

De Gestichten wenst een stabiel financieel beleid en hanteert hiervoor drie uitgangspunten bij het opstellen van de begroting:

Ten eerste: het in stand houden van het vermogen (inclusief landerijen) om de continuïteit van de stichting te verzekeren, met inachtneming van inflatie en risicobeheersing.

Daarom geeft de Gestichten in principe niet meer uit dan haar inkomsten. Pieken en dalen in inkomsten en uitgaven vangt de stichting op met reserveringen en voorzieningen. Bovendien laat het bestuur elke vier jaar alle bezittingen waarderen, om te beoordelen of de stichting voldoet aan de doelstelling dat het vermogen inclusief inflatie in stand is gebleven.

Ten tweede: bezittingen worden op duurzame wijze in stand gehouden, zodat ook in de toekomst het vermogen van de stichting blijvend bijdraagt aan de missie van de Gestichten.

Daarom is de jaarlijkse dotatie voor groot onderhoud van de woningen verhoogd om de woningen energiezuiniger te maken.

Verder voldoet de beleggingsportefeuille aan de ESG-duurzaamheidscriteria waarbij we zoveel mogelijk investeren in bedrijven met lage impact op milieu (Environmental), op maatschappij (Social) en met een goed en transparant bestuur (Governance). Doelstelling is om jaarlijks een ESG-risicoscore te halen die gelijk is of lager dan gemiddeld.

Onze pachters exploiteren onze landerijen bij voorkeur op duurzame, natuurinclusieve wijze. Om hen daarin financieel bij te staan, reserveren we in de meerjarenbegroting een budget van 10% van de pachtinkomsten.

Ten derde: het beleid is erop gericht om de jaarlijkse inkomsten, gecorrigeerd voor kosten en inflatie, volledig te besteden in het kader van de missie en statutaire doelstellingen van de stichting. Idealiter neemt het vermogen dus niet toe, maar ook niet af.

Het bestuur van de Gestichten streeft ernaar om – voor zover de begroting en het in stand te houden vermogen dit toelaat – per jaar voor €200.000 aan subsidies te verlenen.

Het beleggingsbeleid is vastgelegd in een statuut met een aantal uitgangspunten ten aanzien van vermogensgroei, een matig offensief risicoprofiel en een strategische verhouding tussen zakelijke waarden en vastrentende beleggingen.

Om de volatiliteit van de aandelenkoersen te stabiliseren, bouwt de Gestichten een extra beleggingsreserve op, als in een jaar het rendement hoger is. Hieruit wordt geput als in een jaar het rendement minder dan 4% is. Er wordt nooit meer geld uit de reserve gehaald, dan het negatieve saldo van dat jaar.

Het bestuur van de Gestichten is verantwoordelijk voor de besluitvorming over de beleggingsportefeuille. Deze is gedelegeerd aan de beleggingscommissie waarin de penningmeester en twee bestuursleden zitting hebben.

Op basis van bovenstaande uitgangspunten streeft de Gestichten ernaar om jaarlijks €100.000 te besteden aan het historisch erfgoed, waaronder de Gasthuiskerk. Daarnaast is er een budget van €100.000 voor Podium Doesburg en reserveert de Gestichten €200.000 voor subsidies.

transparantie en bestuur

Als particulier vermogensfonds maakt Gestichten onafhankelijk van overheid of bedrijfsleven haar keuzes, om haar maatschappelijke missie te vervullen. Vanwege haar maatschappelijke verantwoordelijkheid die rekening houdt met de normen en behoeften van de samenleving, wil de stichting verantwoording afleggen over haar beleid en transparant zijn over inkomsten en uitgaven.

De overheid en de sector van vermogensfondsen – verenigd in de FIN, de branchevereniging van fondsen en stichtingen in de filantropie – hebben de laatste jaren regels ontwikkeld voor goed bestuur (good governance), inclusief een gedragscode en het afleggen van verantwoordelijkheid over de besteding van maatschappelijke middelen.

De Gestichten heeft in de afgelopen periode meer aansluiting gezocht bij deze ontwikkelingen. Het is lid geworden van de FIN waarbij meer dan 350 vermogensfondsen zijn aangesloten. Een ANBI-status – een ‘algemeen nut beogende instelling’ die zich volledig inzet voor het algemeen belang – zal worden aangevraagd. Zo’n ANBI-status is relevant voor het aantrekken van legaten en schenkingen waarvoor de Gestichten dan geen erf- of

schenkelbelasting hoeven te betalen. Bovendien hoeven begunstigden die vanuit een ANBI een bijdrage ontvangen, hierover geen schenkelbelasting te betalen.

Het voornemen is om op de website van de Gestichten een verkorte versie van het financiële jaarverslag te publiceren. Het is een verslag van de activiteiten die de Gestichten in het verslagjaar hebben verricht en gesteund, en enkele relevante kengetallen over het betreffende jaar.

Het bestuur van de Gestichten bestaat uit vijf onbezoldigde generalisten met elk een eigen portefeuille die aansluit bij de expertise en affiniteit van het bestuurslid. Zij worden bijgestaan door een bestuurssecretaris. Het bestuur werkt volgens de principes van goed bestuur (good governance) met als kernwaarden bestuurlijke integriteit, transparantie en zorgvuldigheid.

Een driekoppige Raad van Advies van de Gestichten adviseert het bestuur gevraagd en ongevraagd over lopende zaken, actuele kwesties en vaste thema's als het beleidsplan, de begroting en de jaarrekening.

De Gestichten wil meer zichtbaar zijn in de Doesburgse samenleving en inzicht verschaffen in het beheer en de besteding van de aan de Gestichten toevertrouwde fondsen en middelen. Het oude adagium 'Wij doen onze goede werken in stilte' is vervangen door meer naar buiten te treden over de activiteiten en het maatschappelijke effect van de Gestichten. Onder meer door persberichten te versturen, social media in te zetten en te communiceren via de website van de Gestichten. Hierbij communiceert de Gestichten over haar activiteiten en publiceert zij een overzicht van alle verleende subsidies.

Het afleggen van verantwoording over het financiële en maatschappelijke beleid versterkt de herkenbaarheid van de Gestichten en sluit nauw aan bij de statutaire doelstellingen van de stichting. In de komende periode zullen goed bestuur en transparantie zijn ingebed in een pro-actief communicatiebeleid en verbeterde communicatie met alle interne (vrijwilligers, medewerkers) en externe (pachters, bewoners, bestuurders, media) stakeholders. Op basis van deze Meerjarenvisie 2024-2027 wordt hiervoor een communicatiestrategie en een communicatieplan gemaakt.

Doesburg, juni 2024

www.gestichtendoesburg.nl

Stichting de Gestichten van Weldadigheid te Doesburg

Gasthuisstraat 21a

6981 CP Doesburg

www.gestichtendoesburg.nl

info@gestichtendoesburg.nl